

Enterovīrusa B3 (*Coxsackievirus B3*) cirkulācija Latvijā 2016. gadā

*Natālija Zamjatina, Larisa Firstova,
Larisa Metlova, Gaļina Rjazanceva, Gatis Pakarna,
Jeļena Storoženko, Baiba Rozentāle*

*Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca,
stacionārs "Latvijas Infektoloģijas centrs", Latvija*

Ievads. Enterovīrusu (EV) ģints tiek iedalīta četrās grupās: A, B, C un D cilvēka enterovīrusa grupas, kas apvieno vairāk nekā 90 enterovīrusu serotipus. EV B3 (*Coxsackie B3*) serotips ir viens no septiņiem *Coxsackie B* vīrusu serotipiem, kas iekļauti enterovīrusu B grupā. *Coxsackie* enterovīrusi spēj vairoties vairākos orgānos, izraisot saslimšanas ar daudzveidīgu klīnisko simptomātiku. Starp smagām saslimšanām, ko visbiežāk saista ar *Coxsackie* vīrusiem, ir aseptiskie meningīti miokardīti un perikardīti, pēkšņās nāves sindroms, retāk šos vīrusus saista ar saslimšanas paralītiskajām formām. Plašais izraisītāju spektrs un daudzveidīgā klīniskā aina apgrūtina diagnozes noteikšanu, tādēļ ļoti svarīga ir laboratoriskā diagnostika. Rīgas Austrumu klīniskās slimnīcas stacionārā "Latvijas Infektoloģijas centrs" laboratorijā tiek veikta enterovīrusu infekcijas diagnostika, nosakot klīniskajos materiālos enterovīrusu kopējas RNS klātbūtni un veicot vīrusu cirkulācijas monitoringu, izolējot un raksturojot enterovīrusus līdz serotipam un identificējot, kuri vīrusi cirkulē sezonas laikā cilvēku populācijā un vides paraugos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Izanalizēt un prezentēt datus par 2016. gadā cirkulējošiem enterovīrusu serotipiem, izvērtēt EV-B3 (*Coxsackie B3*) īpatsvaru un etioloģijas lomu enterovīrusu izraisīto saslimšanu 2016. gada cirkulācijas sezonā.

Pētījumā tika izmantots cilvēka klīniskais materiāls: rīkles gala uztriepes, izkārnījumu paraugi, muguras smadzeņu šķidrums un autopsijas materiāli; vides paraugi: notekūdens, dzeramais ūdens un atklāto ūdenskrātuvju ūdens. Atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām enterovīrusu izolēšana tika veikta šūnu kultūru līnijās L-20B, Hep-2c un RD (A). Iegūtie enterovīrusu izolāti tika raksturoti ar neitralizācijas reakcijas palīdzību, izmantojot references pozitīvo serumu spektru.

Rezultāti. 2016. gadā uz enterovīrusu klātbūtni tika izmeklēti 450 paraugi, no tiem 112 paraugos (24,8%) tika izolēti enterovīrusi. Līdz serotipam tika noraksturots 61vīruss.

Visi raksturotie vīrusi piederēja cilvēku enterovīrusu B grupai, starp tiem dominējošie bija *Coxsackie* (85,2%) vīrusi, *Coxsackie B3* vīrusu īpatsvars bija 67,3% starp izdalītiem *Coxsackie* vīrusiem. Pārējie izdalīto *Coxsackie* vīrusu serotipi bija šādi: 14,6% *Coxsackie A6*, 9,7% *Coxsackie A9*, 7,3% *Coxsackie A16* un 2,4% *Coxsackie B2*. No kopējā izdalīta enterovīrusu skaita 14,8% bija *ECHO 6*, *ECHO 11*, *ECHO 17*. *Coxsackie B3* vīruss tika izdalīts arī no notekūdens paraugiem.

Diagnozes, ar kurām saistīti izmeklēti paraugi, bija dažādas: no neprecizēta drudža, tonsilīta, vīrusinfekciju ādas bojājuma līdz serozam meningītam un encefalītam. Apstiprināts tika viens *Gulliana-Barre* sindroms ar divu enterovīrusu klātbūtni – *Coxsackie B3* un *ECHO 11*. *Coxsackie B3* vīrusa cirkulācija pieauga no 9% 2015. gadā līdz 67,3% 2016. gadā.

Secinājumi. 2016. gadā sezonas laikā tika izdalīti un raksturoti astoņi enterovīrusu serotipi, starp tiem dominējošais bija *Coxsackie B3*. Ņemot vērā enterovīrusu daudzveidīgo klīnisko manifestāciju, ko spēj izraisīt pat viens serotips, tika rekomendēts diagnozes precizēšanai izmantot pilnu izmeklējumus spektru, ko piedāvā laboratorija.